

TRUNG ƯƠNG HỘI CHỮ THẬP ĐỎ VIỆT NAM

**SỔ TAY CỨU TRỢ BẰNG TIỀN MẶT
CỦA HỘI CHỮ THẬP ĐỎ VIỆT NAM**

GIỚI THIỆU VỀ CỨU TRỢ BẰNG TIỀN MẶT

Cuốn sách nhỏ này được dùng để tuyên truyền về chương trình cứu trợ bằng tiền mặt của Hội Chữ thập đỏ Việt Nam trong cứu trợ khẩn cấp.

Đây không phải là tài liệu hướng dẫn kỹ thuật. Mục đích của cuốn sách là nâng cao nhận thức và hiểu biết chung về chương trình cứu trợ bằng tiền mặt sau thiên tai

Đối tượng sử dụng cuốn sách này là cán bộ, tình nguyện viên Hội Chữ thập đỏ ở các cấp, và cán bộ chính quyền địa phương ở giai đoạn chuẩn bị và giai đoạn thực hiện.

CUỐN SÁCH NHỎ NÀY BAO GỒM

- Giới thiệu chung về chương trình cứu trợ bằng tiền mặt của Hội Chữ thập đỏ Việt Nam
- Vì sao chọn hình thức cứu trợ bằng tiền mặt?
- Quy trình lựa chọn người hưởng lợi
- Một số câu hỏi thường gặp trong quá trình lựa chọn người hưởng lợi
- Một số câu chuyện chia sẻ về chương trình cứu trợ bằng tiền mặt sau cơn bão số 11 năm 2013

GIỚI THIỆU VỀ CỨU TRỢ BẰNG TIỀN MẶT

Các chương trình cứu trợ sau thiên tai có thể được thực hiện dưới nhiều hình thức khác nhau như: Cung cấp thùng hàng gia đình, lương thực và hàng phi lương thực. Trong đó cấp phát tiền mặt là một cách tiếp cận mà Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam đã triển khai thành công trong những năm gần đây.

Tại Việt Nam, hình thức cứu trợ bằng tiền mặt còn khá mới mẻ và chỉ được một số tổ chức thực hiện như Hội Chữ thập đỏ, tổ chức Oxfam, tổ chức Save the Children hay tổ chức Plan. Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam đã triển khai chương trình cứu trợ bằng tiền mặt gồm:

- Cứu trợ tiền mặt không điều kiện cho 8.582 hộ gia đình thiệt hại sau bão số 9 (bão Ketsana) năm 2009
- Cứu trợ tiền mặt không điều kiện cho 4.947 hộ gia đình thiệt hại sau trận lũ tại khu vực Đồng bằng sông Cửu Long năm 2011
- Cứu trợ tiền mặt không điều kiện cho 3.143 hộ gia đình bị thiệt hại sau bão số 10 và 11 năm 2013, và tiền mặt có điều kiện để phục hồi sinh kế cho 800 hộ gia đình thiệt hại sau bão số 10 và 11 năm 2013

Cứu trợ bằng tiền mặt (không điều kiện và có điều kiện) được đánh giá là phương thức cứu trợ phù hợp trong cứu trợ khẩn cấp do tính năng động trong sử dụng, gọn nhẹ trong quản lý và cấp phát. Trong một số điều kiện nhất định, cứu trợ bằng tiền mặt có thể là một hình thức thay thế tốt hơn việc cấp phát các hàng cứu trợ khác, giúp người dân sớm phục hồi khi thị trường hàng hóa đã hoạt động bình thường trở lại.

VÌ SAO CỨU TRỢ BẰNG TIỀN MẶT

Cứu trợ bằng tiền mặt là một cách tiếp cận có hiệu quả trong công tác cứu trợ khẩn cấp sau thiên tai. Tại Việt Nam, một số đánh giá của Trung ương Hội Chữ thập đỏ, tổ chức Plan hay tổ chức Save Children đã chỉ ra những điểm thuận lợi như sau:

- Tiền mặt giúp người dân đáp ứng những nhu cầu tối thiểu. Không như hỗ trợ bằng hàng chỉ đạt được một số mục đích nhất định (như hỗ trợ lương thực, hỗ trợ nước sạch), tiền mặt giúp người dân tự quyết định xem nhu cầu cấp thiết nhất của mình là gì và sẽ chi số tiền được hỗ trợ vào những nhu cầu đó.
- Cứu trợ bằng tiền mặt có điều kiện (làm nhà ở, sinh kế) giúp người dân có ý thức và kế hoạch việc sử dụng số tiền được hỗ trợ.
- Người dân chi tiêu tiền mặt sẽ tạo điều kiện cho thị trường địa phương phát triển (ví dụ mua lợn giống, vật liệu sửa nhà, thực phẩm, v.v tại ngay chính địa phương) thay vì mua và vận chuyển hàng từ nơi khác đến.
- Cứu trợ bằng tiền mặt sẽ tiết kiệm chi phí vận chuyển, hậu cần, lưu kho và quản lý hàng hoá.
- Cứu trợ bằng tiền mặt có thể được thực hiện nhanh chóng, đặc biệt, hệ thống ngân hàng, chuyển tiền qua bưu điện ở Việt Nam phát triển khá tốt nên không bị đình trệ quá trình cấp phát tiền mặt.

Mặc dù thế, cứu trợ bằng tiền mặt cũng có một số điểm mà tổ chức thực hiện cần lưu ý:

- Để thực hiện được nhanh chóng việc cứu trợ bằng tiền mặt, tổ chức thực hiện cần chuẩn bị tốt trước đó một quy trình chuẩn và cán bộ tham gia cần hiểu rõ.
- Bằng chứng cho thấy có trường hợp cán bộ địa phương yêu cầu người được nhận hỗ trợ phải chia lại tiền cho người khác, hoặc nộp vào quỹ công.

- Mặc dù quy trình bình xét hộ hưởng lợi của cứu trợ bằng tiền mặt không khác so với quy trình hỗ trợ bằng hàng, nhưng vì tiền mặt có tính tiện dụng nên có thể dẫn đến việc áp đặt danh sách hộ hưởng lợi từ phía cán bộ địa phương.
- Cứu trợ bằng tiền mặt có thể đẩy giá hàng hoá tại địa phương lên cao gây ảnh hưởng đến cộng đồng xung quanh. Vì vậy, đánh giá thị trường và theo dõi giá cả trước, trong và sau khi cấp phát tiền mặt rất quan trọng.
- Các nhà tài trợ thường lo lắng về việc đảm bảo người hưởng lợi nhận được đúng số tiền họ được hỗ trợ, vì vậy giám sát trước, trong và sau chương trình cấp phát cần thực hiện chặt chẽ. Quy trình bình xét hộ hưởng lợi phải đảm bảo công khai, minh bạch và có sự tham gia của người dân.

QUY TRÌNH BÌNH XÉT HỘ HƯỞNG LỢI

Trong cứu trợ khẩn cấp, việc lựa chọn đối tượng hưởng lợi rất cần thiết nhằm đảm bảo những người bị thiệt hại nặng nhất, thiệt thòi nhất và không có khả năng đáp ứng những nhu cầu tối thiểu (lương thực, nước sạch, vệ sinh, nhà ở, đi học, chăm sóc sức khỏe) hoặc không có khả năng phục hồi sinh kế được tiếp cận với hàng cứu trợ hoặc hỗ trợ nhân đạo.

Lựa chọn hộ hưởng lợi cần đảm bảo công khai, minh bạch trong đó người dân trong cộng đồng có quyền tham gia bình xét dựa trên những tiêu chí được người dân thống nhất. Đây là một trong những nguyên tắc tối thiểu trong hoạt động cứu trợ nhân đạo. Người dân tham gia vào quá trình lựa chọn hộ hưởng lợi sẽ giúp tránh những mâu thuẫn trong cộng đồng hay tránh có sự áp đặt từ những cá nhân có thể có ảnh hưởng trong cộng đồng dẫn đến việc lựa chọn sai đối tượng.

Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam luôn đảm bảo mọi chương trình cứu trợ, trong đó có chương trình cứu trợ bằng tiền mặt, phải đảm bảo quyền lợi của người dân được tham gia vào quá trình lựa chọn.

QUY TRÌNH BÌNH XÉT HỘ HƯỞNG LỢI

BƯỚC 1: HỌP DÂN BÌNH XÉT

- Tổng hợp thông tin sẵn có:
 - Danh sách hộ tại địa phương
 - Danh sách hộ nghèo/cận nghèo
 - Danh sách hộ bị thiệt hại
 - Danh sách hộ có điều kiện khó khăn
- Tổ chức họp dân để lựa chọn hộ hưởng lợi
- Thông báo:
 - Mục tiêu của dự án cứu trợ
 - Số lượng hộ hưởng lợi dự kiến
 - Số tiền hộ hưởng lợi sẽ được nhận
 - Quy trình và tiêu chí lựa chọn hộ hưởng lợi
- Đánh giá tình trạng của từng hộ gia đình và lựa chọn hộ đáp ứng được tiêu chí bình xét

LƯU Ý:

- * Cần có ít nhất đại diện của 60% hộ gia đình trong thôn/xóm tham gia
- * Khuyến khích sự tham gia đa dạng gồm nam, nữ, thanh niên, trẻ em, người lớn tuổi, người có uy tín tại địa phương
- * Không được phân chia lại tiền mặt đã cấp phát cho người hưởng lợi dưới bất kỳ hình thức nào
- * Không được thu bất cứ khoản phí nào từ người hưởng lợi trước, trong và sau khi cấp phát tiền mặt cho họ
- * Trong giai đoạn khẩn cấp, nếu không tiến hành họp dân thì thay thế cuộc họp dân bằng cuộc họp của chính quyền, đoàn thể và đại diện hộ dân theo hình thức “dân chủ đại diện” để bình xét hộ hưởng lợi.

BƯỚC 2: THÔNG BÁO VÀ GHI NHẬN PHẢN HỒI

- Niêm yết danh sách dự kiến hộ hưởng lợi tại địa điểm công cộng từ ít nhất 3 ngày
- Thông báo danh sách hộ hưởng lợi dự kiến trên hệ thống loa phát thanh trong vòng 3 ngày
- Hội Chữ thập đỏ xử lý thông tin phản hồi (thẩm định hộ không đạt tiêu chí, loại bỏ hoặc bổ sung hộ hưởng lợi)
- Thông báo lại với người dân về quyết định sau khi nhận được phản hồi trong vòng tối đa 7 ngày

LƯU Ý:

- * Các thông tin phản hồi nhận được sẽ do cán bộ được phân công xử lý và được giữ bảo mật trong hệ thống Chữ thập đỏ

BƯỚC 3: THẨM ĐỊNH VÀ PHÊ DUYỆT

Cán bộ Hội Chữ thập đỏ xã, huyện gửi danh sách cho Hội Chữ thập đỏ cấp trên và nhà tài trợ để phê duyệt

LƯU Ý:

- * Tùy thuộc vào quy mô cứu trợ và số lượng tiền hỗ trợ cho mỗi hộ gia đình, cán bộ Chữ thập đỏ cần thẩm định ngẫu nhiên các hộ được bình xét (ít nhất 10% và nhiều nhất là 100%)

CÁCH THỨC BÌNH XÉT

TOÀN BỘ
HỘ DÂN TRONG THÔN

CÁC HỘ
BỊ ẢNH HƯỞNG SÂU THIÊN TẠI
VỀ NGƯỜI, LƯƠNG THỰC, ĐỒ DÙNG GIA ĐÌNH,
SINH KẾ VÀ NHÀ Ở

CÁC HỘ
NGHEÒ VÀ CẬN NGHEÒ

CÁC HỘ
CHƯA NHẬN HOẶC NHẬN ĐƯỢC
ÍT HỖ TRỢ TỪ CÁC NGUỒN KHÁC

CÁC HỘ
CÓ TÌNH TRẠNG DỄ BỊ TỔN THƯƠNG:
KHÔNG CÓ NHÂN LỰC LAO ĐỘNG;
NGƯỜI KHUYẾT TẬT HOẶC NGƯỜI ĐAU
ỒM MÃN TÍNH, BỆNH HIỂM NGHEÒ;
CHỦ GIA ĐÌNH LÀ NỮ; PHỤ NỮ CÓ
THAI VÀ/HOẶC ĐANG CHO CON BÚ;
NGƯỜI GIÀ; TRẺ EM DƯỚI 5 TUỔI)

1

Hỏi:

Nếu cảm thấy quy trình bình xét không rõ ràng và minh bạch, người dân có thể phản hồi qua kênh thông tin nào?

Đáp:

Các chương trình cứu trợ do Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam thực hiện đều nêu rõ thông tin liên lạc để người dân có thể cung cấp ý kiến phản hồi. Đường dây điện thoại nóng có thể giúp ý kiến phản hồi được xác minh và giải quyết nhanh chóng. Người dân có thể yên tâm rằng mọi ý kiến phản hồi sẽ được giữ bí mật để đảm bảo tránh những phiền toái có thể xảy ra với người phản hồi. Ngoài ra, Hội Chữ thập đỏ sẽ cố gắng thông báo với người dân về hướng giải quyết.

2

Hỏi:

Vì sao cần tổ chức họp toàn thể người dân để bình xét?

Đáp:

Một trong những nguyên tắc của cứu trợ nhân đạo là việc đảm bảo mọi người dân có quyền tham gia và quyết định ai trong cộng đồng sẽ là người được nhận hỗ trợ. Người dân hiểu rõ nhất trong cộng đồng những ai là người bị thiệt hại nặng nhất sau thiên tai và gặp phải những khó khăn gì trong quá trình phục hồi. Sự tham gia đông đủ của người dân trong quá trình bình xét sẽ giúp loại trừ những trường hợp áp đặt không công bằng.

3

Hỏi:

Quá trình bình xét hộ hưởng lợi của cứu trợ bằng tiền mặt khác với cứu trợ bằng hàng như thế nào?

Đáp:

Trong cứu trợ sau thiên tai, quy trình bình xét diễn ra công khai và có sự tham gia đầy đủ của người dân. Quy trình bình xét hộ hưởng lợi của cứu trợ bằng tiền mặt không khác biệt so với cứu trợ bằng hàng. Tuy nhiên, tiền mặt thường tiện dụng hơn so với hàng nên nhận được nhiều sự quan tâm của người dân. Vì vậy, Hội Chữ thập đỏ càng phải đảm bảo quy trình này được diễn ra minh bạch và rõ ràng.

4

Hỏi:

Nếu có trường hợp người dân bị yêu cầu phải chia lại tiền trước và sau khi nhận thì cần làm gì?

Đáp:

Trong mọi chương trình cứu trợ nhân đạo, Hội Chữ thập đỏ tuyệt đối không yêu cầu người dân phải chia lại hàng hoặc tiền mặt hỗ trợ. Điều này luôn được nêu rõ trên phong bì hoặc thông báo trước toàn thể người dân và chính quyền địa phương ở giai đoạn trước và trong quá trình cấp phát tiền mặt.

5

Hỏi:

Cần hiểu thế nào là nhận được ít hỗ trợ từ các nguồn khác?

Đáp:

Ngay sau khi thiên tai xảy ra, có rất nhiều nguồn hỗ trợ từ các cá nhân và tổ chức khác nhau. Tuy nhiên, có nhiều hỗ trợ chỉ ở quy mô nhỏ do các cá nhân và tổ chức không đảm bảo được những tiêu chuẩn tối thiểu. Ví dụ, nếu hỗ trợ số tiền nhỏ, người dân sẽ không thể mua đủ lương thực ăn trong vòng 1 tháng, hay không đủ để phục hồi lại điều kiện sinh kế. Nhận được ít hỗ trợ từ nguồn khác có thể hiểu là những hỗ trợ trước đó chưa đủ giúp người dân đảm bảo những nhu cầu cơ bản của họ.

6

Hỏi:

Vai trò của cán bộ chính quyền địa phương và cán bộ Chữ thập đỏ trong quá trình bình xét hộ hưởng lợi là gì?

Đáp:

Cán bộ chính quyền địa phương và cán bộ Chữ thập đỏ có trách nhiệm thông báo với người dân để họ có quyền tham gia vào quá trình bình xét. Cán bộ tham gia cần trao đổi và cùng thống nhất với người dân về các tiêu chí và thúc đẩy quá trình bình xét có sự tham gia của người dân. Cán bộ chính quyền địa phương và Hội Chữ thập đỏ không phải là người quyết định ai sẽ được hưởng lợi.

7

Hỏi:

Cần làm gì nếu hộ không nằm trong danh sách nghèo và cận nghèo nhưng lại thực sự cần hỗ trợ?

Đáp:

Trong một vài trường hợp, một số hộ gia đình bị thiệt hại nặng và có điều kiện khó khăn nhưng lại không nằm trong danh sách hộ nghèo hoặc cận nghèo. Nguyên tắc cơ bản của hoạt động cứu trợ là giúp đỡ những người không có khả năng tiếp cận với những nhu cầu tối thiểu. Trong trường hợp đó, nếu người dân địa phương đồng ý, những hộ gia đình này hoàn toàn có thể được chọn để hưởng lợi từ chương trình hỗ trợ của Hội Chữ thập đỏ.

8

Hỏi:

Khi nhận được phản hồi, Ban cứu trợ địa phương cần làm gì?

Đáp:

Cán bộ địa phương cần thông báo với Hội Chữ thập đỏ cấp Huyện và cấp Tỉnh để cùng thẩm định lại thông tin phản hồi và đưa ra hành động cần thiết nếu như phản hồi có cơ sở. Vì Hội Chữ thập đỏ có trách nhiệm báo cáo với Nhà tài trợ, mọi thông tin phản hồi cần được báo cáo với Hội Chữ thập đỏ.

9

Hỏi:

Số khẩu trong mỗi hộ được tính như thế nào nếu như có nhân khẩu hiện không sống tại địa phương (đi làm ăn xa, đi học xa)?

Đáp:

Hoạt động cứu trợ nhân đạo là hỗ trợ những người bị ảnh hưởng trực tiếp bởi thiên tai và cần được giúp đỡ để có những nhu cầu tối thiểu. Vì vậy, nếu trong gia đình có người không sống tại địa phương, thì họ không được tính là một nhân khẩu.

NHỮNG CÂU CHUYỆN CHIA SẺ VỀ CỨU TRỢ BẰNG TIỀN MẶT

NHẬN TIỀN MẶT LÀ PHÙ HỢP

Chúng tôi đến thăm nhà chị Liên, xã Vĩnh Giang, huyện Vĩnh Linh, tỉnh Quảng Trị, người được nhận hỗ trợ từ chương trình cứu trợ tiền mặt không điều kiện của Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam sau cơn bão số 11 năm 2013. Hai vợ chồng trẻ đi làm ăn xa từ miền Nam trở về và mới chỉ cất được một ngôi nhà tạm để sống. Nhà có hai con nhỏ, khi bão đến thì đứa nhỏ mới chỉ được có 5 tháng tuổi. Chị Liên chỉ làm công việc nội trợ, nuôi được 1 con heo và trồng được gần trăm gốc tiêu. Chồng làm thợ xây nhưng cũng không ổn định, ai kêu thì đi làm nên thu nhập không đều.

Chị vẫn còn nhớ đêm hôm đó, khi bão về, hai vợ chồng chỉ kịp đào vùi cái hầm tránh bão ngay trước nhà. Đồ đạc tài sản chẳng có gì nhiều, và cũng chẳng kịp mang đi tránh bão. Đêm đó, chị ôm hai đứa con trốn ở hầm tránh bão ngay trước nhà mình mà nghe thấy tiếng mái tôn nhà mình bay vèo vèo vì gió lớn quá. Sáng hôm sau, cả nhà trống toang hoác vì mấy chục tấm tôn làm mái đã bị bão quật hỏng hết. Mấy chục cây tiêu bị đổ gần hết. “Nhìn thấy cảnh hoang tàn lúc đó chỉ biết ôm mặt mà khóc”, chị Liên bồi hồi nhớ lại.

Chị Liên xúc động nói rằng mình thật may mắn vì đã được chọn vào danh sách người hưởng lợi từ chương trình Cứu trợ bằng tiền mặt sau bão của Trung ương Hội Chữ thập đỏ. Chị kể, cũng có lời ra tiếng vào, nhưng mọi người đều thấy hai vợ chồng là hộ nghèo, hai đứa con thì 1 đứa mới 7 tuổi và 1 đứa mới được 5 tháng, thu nhập lại không ổn định. Cũng như một số gia đình khác, chị và chồng phải đi vay nợ hàng xóm

“Cùng với hơn 10 hộ gia đình khác trong thôn, chị Liên được nhận hỗ trợ từ chương trình cứu trợ bằng tiền mặt không điều kiện của Trung ương Hội Chữ thập đỏ sau cơn bão số 11 năm 2013.”

để mua tạm vài tấm tôn lợp lại. Chỉ ngay sau thời gian rất ngắn, gia đình đã được hỗ trợ kịp thời với số tiền 2 triệu đồng, vừa kịp lúc giúp chị trả nợ, mua thêm tôn để làm lại mái và còn dư được 300 ngàn mua một ít gạo cho gia đình. Chị nói: “Nếu lúc đó mà hỗ trợ gia đình bằng hiện vật như tôn hay ngói, chị cũng chẳng biết làm gì vì cũng đã mua nợ người ta cả rồi”.

ĐỒNG TIỀN ĐẾN ĐƯỢC TAY NGƯỜI DÂN, GIÚP PHÁT TRIỂN KINH TẾ

Tháng 10 năm 2013, khi cơn bão số 11 ập đến xã Hương Giang, huyện Hương Khê, tỉnh Hà Tĩnh, kéo theo cơn lũ quét, nhà anh Trần Văn Hiếu ở thôn 12 bị lún và tốc mái hoàn toàn. Bốn tháng sau, gia đình anh là một trong những hộ nhận được 3 triệu đồng từ Hội Chữ thập đỏ Việt Nam trong chương trình cấp phát tiền mặt có điều kiện để phục hồi sinh kế tài trợ bởi Hiệp hội Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế (Hiệp hội). Là một trong những hộ thiệt hại nặng nhất trong thôn, lại thuộc diện cận nghèo, gia đình với 5 thành viên nhà anh được xã bình chọn để nhận hỗ trợ.

“Anh Hiếu là một trường hợp đã sử dụng đường dây nóng phản hồi của chương trình cứu trợ bằng tiền mặt sau bão số 11 năm 2013 của Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam. Mặc dù chương trình nhận được rất ít phản hồi về việc bình xét sai hay bị yêu cầu chia lại tiền, nhưng đây là một kênh thông tin đảm bảo người dân hoàn toàn có quyền chia sẻ những thắc mắc của họ về chương trình.”

“Dự án hỗ trợ trực tiếp và có nhấn mạnh người hưởng lợi có quyền giữ tất cả số tiền nhận được và không được chia lại, và còn cung cấp số điện thoại để liên hệ.” Anh Hiếu kể cán bộ dự án có nhấn mạnh mọi người cần giữ phong bì cấp phát có thông tin đường dây nóng để liên hệ khi có khúc mắc. Nhờ số điện thoại này mà anh Hiếu có thể liên hệ trực tiếp với Hội Chữ thập đỏ tỉnh Hà Tĩnh và Hiệp hội để thông báo về việc trường thôn thu lại 2,500,000 đồng của các hộ gia đình vài tháng sau khi dự án đã kết thúc để chia lại cho các hộ khó khăn khác, và vấn đề đã được giải quyết kịp thời.

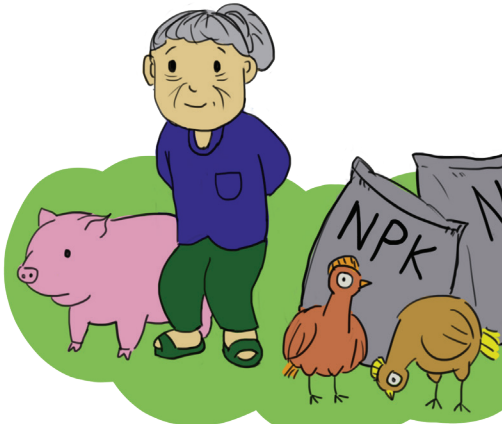
“Tôi rất cảm ơn và hài lòng với cách giải quyết của Chữ thập đỏ” anh Hiếu nói. “Các anh chị rất nhiệt tình và sát sao với người dân. Đồng tiền đến được tay người dân, giúp phát triển kinh tế.” Với số tiền trên, gia đình anh bàn bạc và quyết định đầu tư xây chuồng và mua hai con lợn giống để tăng gia sản xuất. Đây lần đầu tiên gia đình anh có trong tay một số vốn lớn đủ để có thể mua lợn, trước đó nhà anh sống chủ yếu nhờ trồng hoa màu. Kèm với việc cấp phát, Chữ thập đỏ cũng giúp gia đình anh và các hộ khác lên kế hoạch chăn nuôi, phổ biến về các dịch bệnh liên quan đến gia súc, gia cầm và cách phòng tránh cũng như xử lý. Sau một năm, lợn nhà anh đã xuất một lứa, giúp hai vợ chồng hoàn vốn và đầu tư tiếp. Anh bảo giờ đã có kinh nghiệm hơn nên năng suất sẽ cao hơn.

BÌNH BẦU NGƯỜI HƯỞNG LỢI

Bà Thương năm nay 65 tuổi, sống ở xã Triệu Ái, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị, trong một gia đình có đến 7 nhân khẩu. Nhà rất khó khăn, bà thì già, người em gái thì bị bệnh kinh niên sống cùng bà và cũng không làm được công việc gì cả. Anh con trai làm nghề sửa quạt máy. “Ai kêu tôi đến sửa thì tôi sửa, Nhưng bây giờ cũng có mấy ai sửa quạt nữa đâu. Hồng thì người ta vớt luôn đi. Nên cũng làm gì có tiền”.

Sau cơn bão số 11 năm 2013, nhà bà bị tốc cả cái mái trước. Chuồng heo và bếp thì cũng bị bay toàn bộ mái tôn. Với hoàn cảnh khó khăn, nhà nghèo, trong nhà có người già và người ốm đau kinh niên lại bị thiệt hại nặng, bà được chọn là một trong số những hộ gia đình được hưởng lợi từ Chương trình Cứu trợ bằng tiền mặt có điều kiện để phục hồi sinh kế sau cơn bão số 11 năm 2013. Bà Thương kể lại: “Không biết ở nơi khác thế nào chứ trong thôn của tôi, bà con đến họp đông đủ lắm. Ai cũng muốn tham gia vào việc bầu chọn. Dân họ sẽ có ý kiến ngay nếu như người nào được chọn mà không đúng tiêu chí bình bầu”. Khi được hỏi là sẽ làm thế nào nếu như có ý kiến không đồng tình, bà nói: “Tôi thấy có cả sổ điện thoại để góp ý. Tôi vẫn còn giữ cả phong bì phát tiền, sổ điện thoại được ghi cả ở trên đó mà”.

Với số tiền 2,500,000 đồng do chương trình hỗ trợ, bà Thương mua được 2 con heo giống, 50 con gà và một ít phân để bón lúa cho 5 sào ruộng của gia đình. Số tiền nhỏ còn lại được sử dụng mua thuốc cho em gái. Bà hào hứng kể: “Tiền heo bán thì thu được gần 3 triệu, gà thì bán được hơn 1 triệu. Tôi thấy nhận được tiền như này hay hơn là cấp lợn cho chúng tôi. Với số tiền đấy thì gia đình tự cân đối bao nhiêu mua heo, bao nhiêu mua bột cho heo ăn, bao nhiêu mua gà. Chứ lợn giống ở nơi khác mang đến thì không khéo lại chết vì giống lạ”. Anh con trai trong gia đình nói thêm: “Tiền bán lợn và gà cũng giúp có được một ít vốn để mua được đồ điện tử sửa tivi”.

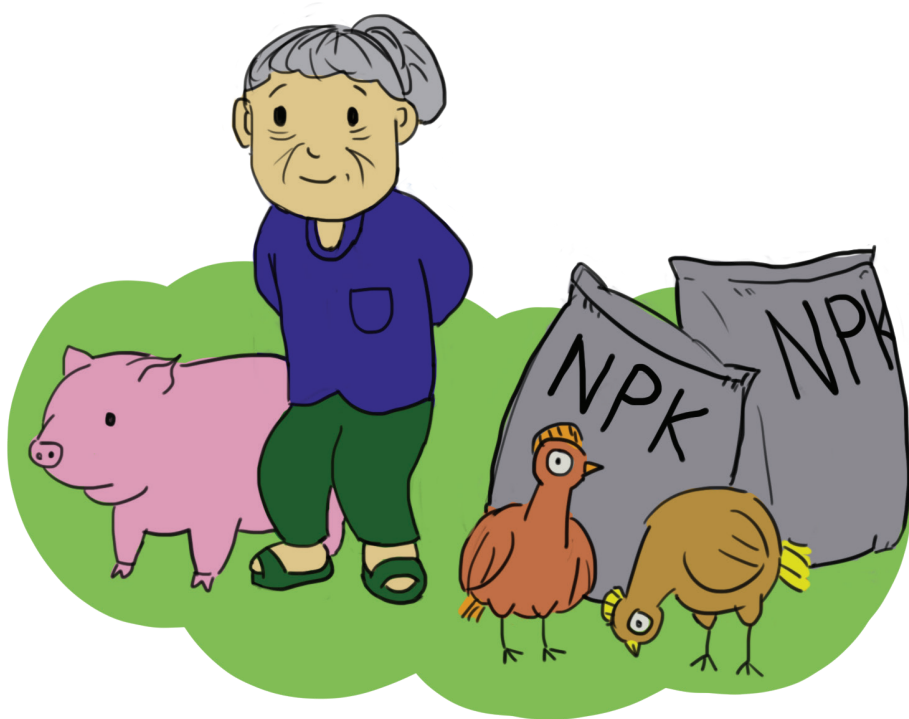
SỐ TIỀN ĐỦ ĐỂ GIA ĐÌNH TẠO THU NHẬP MỚI

Chị Lương, 35 tuổi sống ở xã Hương Giang, huyện Hương Khê, tỉnh Hà Tĩnh. Gia đình chị bị thiệt hại nặng bởi cơn lũ xảy ra sau bão số 11 năm 2013. Sống trong căn nhà gỗ cũ, cho đến giờ, hai vợ chồng chị Lương còn chưa làm lại được nhà mà vẫn dựng tạm tấm bạt chỉ che được cái giường và vài món đồ sơ sài. Chị Lương kể: “Lúc ấy lũ lên đến gần 5 mét, lụt hết cả mái nhà. Cũng may là ở đây nhà nào cũng có thuyền để di chuyển người. Đồ đạc thì chỉ vợ vùi được vài thứ, còn đâu thì bị trôi hết cả. Cả tuần lễ sau nước mới rút. Lúc quay về nhà nhặt được cái nào thì nhặt.

Nhà chị Lương được lựa chọn là một trong những gia đình được hưởng lợi từ chương trình cứu trợ tiền mặt có điều kiện của Trung ương Hội Chữ thập đỏ. Nhà có 3 người con, lại thuộc diện hộ nghèo, gia đình được hỗ trợ số tiền 3 triệu của chương trình. “Hai vợ chồng tính toán dūr lắm. Các cô ở Hội Chữ thập đỏ Huyện và Xã đến nói chuyện với cả hai vợ chồng và hướng dẫn xem nên đầu tư số tiền vào cái gì. Hai vợ chồng thì muốn mua lợn gà để nuôi rồi bán thì sẽ dư giả ra vài đồng. Thế nhưng chuồng thì cũng bị hỏng sau trận lũ rồi. Thế là gia đình quyết định dùng số tiền để mua xe bò kéo chở thóc lúa và phân. Nhà có mảnh ruộng nhưng cách đây tận 5 cây số. Cái xe bò này đỡ được thời gian của hai vợ chồng nhiều lắm. Thỉnh thoảng đi kéo thuê cho người khác nên cũng có thêm một ít thu nhập”.

“Gia đình bà Thương và chị Lương là hai trong số hộ được hưởng lợi từ chương trình cứu trợ bằng tiền mặt có điều kiện để phục hồi sinh kế sau bão số 11 của Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam. Dự án khuyến khích người hưởng lợi tự lên kế hoạch cân đối số tiền được hỗ trợ để mua giống, phân bón hay dụng cụ sản xuất để phục hồi sinh kế cơ bản sau bão.”

Khi được hỏi về số tiền được hỗ trợ, chị Lương nói: “Số tiền này đủ để các gia đình bị thiệt hại như chúng tôi làm gì đó để có thu nhập. Nếu cho vài trăm nghìn hay vài thùng mì tôm thì chỉ đủ ăn được 1 tuần thôi. Mà được nhận tiền như này rất hay. Nhà thì mua gà, nhà thì mua vịt, có người mua lợn. Cho dù số tiền không phải là lớn, nhưng nó cũng giúp cho gia đình cân nhắc và lên kế hoạch đầu tư cho sinh kế hộ gia đình”.

Bản Quyền

Hội Chữ Thập Đỏ Việt Nam
(Lưu hành nội bộ)

Xuất Bản

Tháng 6 năm 2015

HỘI CHỮ THẬP ĐỎ VIỆT NAM

Số 82 Nguyễn Du, Hai Bà Trưng, Hà Nội

Tel: 04 38224030 máy lẻ 504

Email: bantuyentruyenctd@gmail.com

Website: <http://redcross.org.vn>